

PRIVIRE ASUPRA ESENȚIALULUI

Alain de Benoist intervievat de Jürgen Schwab, redactor al publicației lunare *Deutsche Stimme*

Deutsche Stimme: Stimate domnule Alain de Benoist, sînteți considerat precursorul Noii Drepte franceze. În cartea dvs. *Revolta culturilor* insistați asupra faptului că termenul de *Nouvelle Droite* nu trebuie confundat cu echivalentul german *Neue Rechte*. Unde anume vedeți diferențele?

Alain de Benoist: Orice mișcare determinată de idei noi este rezultatul unor circumstanțe istorico-sociale existente anterior ca mișcarea respectivă să le devină cauză. În trecutul apropiat, aceste circumstanțe au fost diferite în Franța și Germania. «Noua Dreaptă» franceză și «Noile Drepte» germane se găsesc în contexte diferite și provin din moșteniri istorice diferite.

O altă diferență constă în faptul că termenul de «Noua Dreaptă» (folosit pentru prima dată în 1979 de către *mass-media*) desemnează în Franța un curent de gândire care a luat naștere prin 1968 ca o structură alcătuită din societăți precum GRECE (Grupul de Cercetări și Studii asupra Culturii Europene) și din reviste ca *Éléments* și *Nouvelle Ecole*, pe cînd în Germania termenul este folosit pentru a desemna o gamă diversă și heterogenă de grupări, asociații, publicații etc. De altfel, în Franța se vorbește la singular de «Noua Dreaptă», pe cînd în Germania se folosește mai ales pluralul, vorbindu-se de «Noile Drepte». O deosebire relevantă în sine.

În afară de aceasta, obiectivul principal al «Noilor Drepte» germane este de natură politică, în timp ce «Noua Dreaptă» franceză participă, în primul rînd, la dezbateri intelectuale teoretizînd o nouă ordine socială. Privind astfel lucrurile, «Noua Dreaptă» franceză poate fi comparată cu Școala de la Frankfurt, a cărei influență a fost, cu siguranță, mai mare decît a oricărui partid politic obișnuit.

În fine, am impresia că «Noile Drepte» germane sînt interesate exclusiv de ceea ce se întîmplă în Germania, pe cînd «Noua Dreaptă» franceză a adoptat de la început o viziune europeană. Autorii la care «Noua Dreaptă» din Franța face referire nu sînt, în marea lor majoritate, francezi. De asemenea, «Noua Dreaptă» nu este naționalistă. Ea consideră statele-națiuni ca pe o formă depășită a vieții politice și privește naționalismul ca pe o expresie a individualismului și a egocentrismului pe un plan mai înalt, ceva asemănător cu ceea ce Heidegger numește «metafizica subiectivității».

Deutsche Stimme: Dar naționalismul criticat de dvs. este totuși o reacție naturală la ceea ce cercetările asupra comportamentului denumesc «xenofobie». În opoziție cu această înțelegere, în cartea dvs. scrieți că cei de alte etnii nu ar fi o amenințare pentru identitatea națională a europenilor. Nu credeți oare că ar trebui combătute deopotrivă și înstrăinarea etnică, și cea cultural-economică?

Alain de Benoist: Este suficient să citiți cartea mea pentru a vă da seama că eu condamn fără echivoc imigrările. Le consider ca pe o formă a dezrădăcinării, care nu folosește nici poporului care îi primește și nici imigranților, și ca urmare imigrarea acționează ca o boală socială

generalizată. Dar în același timp eu critic și teza «țapului ispășitor». În modul de înțelegere al Dreptei, imigranții au luat locul comuniștilor. A vedea în imigrare amenințarea principală care pune în primejdie identitatea națională este un mod îngust de a înțelege lucrurile. Ceea ce amenință astăzi cel mai mult specificul popoarelor este procesul generalizat de uniformizare a stilului de viață, pe care imigrarea, pe lângă alte urmări, îl grăbește.

Pe de altă parte, să nu ne lăsăm induși în eroare de un concept metafizic, așa cum este identitatea. Identitatea nu este o realitate imuabilă. Ea este o reprezentare complexă care evoluează de-a lungul anilor și ai cărei creatori sîntem, în primul rînd, noi. Identitatea nu este ceea ce ne face identici, ci ceea ce determină potențialul nostru specific de evoluție. Continuitatea unei identități germane, respectiv franceze, depinde de capacitatea noastră de a găsi un răspuns la întrebarea: ce este german, respectiv francez? Răspunsul la această întrebare nu are nimic de-a face cu imigrarea. Chiar dacă atît în Germania cît și în Franța nu ar exista nici un imigrant, identitatea noastră nu ar fi mai puțin primejduită. A lupta împotriva înstrăinării este absolut necesar. Dar nu cu prețul de a pierde din vedere ceea ce este esențial. Înaintea tuturor amenințărilor care ne pun în primejdie identitatea se află incapacitatea noastră de a da un sens acestei identități.

Deutsche Stimme: Dacă doresc să tolerez numărul mare de străini din propria țară, atunci «etnopluralismul» Noii Drepte este doar un termen eufemistic pentru ceea ce stînga internaționalistă denușește «societatea multiculturală».

Alain de Benoist: Aceasta este părerea dvs. Dar, oricum ar fi, idealul unei suprapuneri egalizatoare între stat, națiune, limbă, teritoriu etc. este un ideal al secolului XIX. În fapt, este vorba de iacobinismul francez sau de cel al mișcării pentru afirmarea naționalităților în al cărei nume președintele american Woodrow Wilson s-a străduit să fărîmițeze Imperiul austro-ungar. Problema care se pune astăzi este aceea de a recunoaște marele număr al diferențelor și persistența acestora dintr-o perspectivă a dialogului între națiuni.

Deutsche Stimme: În recenta dvs. carte cereți o «Revoltă a culturilor», fapt recomandat de însuși titlul cărții. La ce vă referiți, mai exact?

Alain de Benoist: Sfirșitul sistemului sovietic marchează și sfirșitul perioadei postbelice. Un astfel de eveniment a făcut posibilă reunificarea Germaniei și unirea Europei, fapt care mă bucură. Dar aceste înfăptuiri au deschis și poarta globalizării. Și deoarece Europa nu a vrut să se organizeze ca o putere politică independentă, Statele Unite s-au impus ca o singură putere mondială. Acesta este motivul pentru care globalizarea vine o dată cu americanizarea, fără însă să se identifice cu ea. Globalizarea vizează înainte de toate piețele financiare, tehnologia și informația. Mult mai profunde sînt însă următoarele aspecte: cel economic și cel moral. Funcția principală a ideologiei drepturilor omului este aceea de a contribui la deschiderea piețelor. Această internaționalizare a economiei și a moralei trezește pretutindeni rezistența orînduirilor politice și culturale. Aceste rezistențe sînt adeseori convulsii firești ale identităților naționale, însoțite de acte de violență motivate etnic, de războaie civile și de diverse fundamentalisme. Mîe, intoleranța și brutalitatea, ca și înjosirea existenței umane prin transformarea ei în marfă, îmi sînt în aceeași măsură antipatice. De altfel, aceste două manifestări se amplifică reciproc.

Deutsche Stimme: Nu vi se pare oare ușor naivă ideea dvs. cum că toți «etnopluraliștii» de pe pămînt vor începe într-o zi lupta împotriva americanismului, a capitalismului liberal și a globalismului? Tot respectul față de dorința dvs., dar ideea că naționaliștii germani și polonezi ar

lupta împreună împotriva Statelor Unite mi se pare lipsită de orice temei, deoarece răpirea teritoriilor estice germane de către polonezi este apărată tocmai de hegemonia americană. Același lucru se poate spune despre relațiile dintre flamanzi și valoni, despre austriecii de naționalitate germană și fasciștii italieni, despre români și maghiari, despre turci și greci, ca și despre canadienii britanici și cei francezi.

Alain de Benoist: Dacă pătrundem în trecutul istoric, ne vom da seama foarte repede că toate popoarele au motive întemeiate să se plîngă de vecinii lor. Pentru mine este însă evident că cea mai nefericită soluție de reacție la globalizare este recursul la punctul de vedere iredentist. Evenimentele din fosta Iugoslavie demonstrează acest lucru în mod tragic. Întotdeauna când două popoare sînt în conflict, își rîd în pumni cei care vor să distrugă *toate* popoarele. Cine nu realizează acest lucru, acela într-adevăr nu a priceput nimic.

Deutsche Stimme: Dar asta nu are nimic de-a face cu «a înțelege», ci cu experiențele istorice, care ne învață cu totul altceva decît iluziile intelectuale. Concurența dintre națiuni, înseosebi cînd națiunile sînt vecine, este un capitol care aparține pur și simplu realităților vieții.

Alain de Benoist: Nu sînt nici visător, nici necugetat. Știu foarte bine că nu este întotdeauna posibil să se realizeze ceea ce dorești, dar știi că întotdeauna există alternative. În ceea ce privește pretențiile asupra teritoriilor, trebuie să renunțăm la logica națiunii statale. Regiunile disputate nu mai trebuie privite ca «mize», ci, dimpotrivă, ele trebuie considerate ca punți de legătură. În ceea ce mă privește, îmi este indiferent dacă Alsacia este o provincie a Germaniei sau a Franței. Important este doar ca ea să rămînă *alsaciană*. Nu mă simt apropiat de cineva doar pentru că provenim din aceeași țară sau pentru că avem aceeași naționalitate. Mă simt apropiat de cineva dacă are aceeași concepție despre lume și viață ca și mine, dacă respectăm aceleași principii și valori. Acesta este motivul pentru care acord sprijinul meu tuturor mișcărilor regionaliste (bretonă, corsicană, bască etc.) în lupta cu statul centralizat.

Cuvîntul-cheie al concepției federalismului integrator, concepție la care eu însumi ader, este autonomia. Acest lucru înseamnă că oamenii trebuie să aibă putere de decizie în problemele care îi privesc. Mai mult, trebuie să se recunoască faptul că modul de a înțelege granițele s-a schimbat. A trăi în interiorul granițelor unei țări garanta în trecut apartenența la o identitate comună, care se manifesta printr-un mod specific de viață. Acest lucru, că ne place sau nu ne place, nu mai este valabil astăzi. Apartenența la un corp constituit, politic sau național, nu mai garantează identitatea comună.

Deutsche Stimme: Și?

Alain de Benoist: Prin aceasta se garantează că oamenii, mai ales tinerii, indiferent dacă trăiesc în Franța, Germania, Polonia, Tirolul de Sud, Italia sau altundeva, se îmbracă la fel, iau parte la aceleași reuniuni, ascultă aceleași cîntece, cumpără aceleași mărfuri și navighează în același fel pe internet. Acesta este principiul identității impus de globalizare. Retrasarea unor granițe nu mai schimbă absolut nimic. Iredentismul este astăzi, în mod fatal, depășit. Nu există o greșeală mai mare decît aceea de a te amăgi în ceea ce privește calitatea momentului istoric în desfășurare.

Deutsche Stimme: Mulțumiri pentru interviu.

* “Privire asupra esențialului. Alain de Benoist interviu de redactorul publicației lunare *Deutsche Stimme*, Jürgen Schwab” [în românește de Gabriel Constantinescu], în *Puncte cardinale*, anul X, nr. 8-9/116-117, august-septembrie 2000, p. 3 (cu urmare în p. 5).